

Naše Matiašovce

občasník obce Matiašovce

Reg. číslo MK SR: 4261/11

ISSN 1338-8053

číslo 1

ročník 3

marec 2013

www.matiasovce.sk

matiasovce@compnet.sk

052/482 2016

052/418 12 01

052/418 12 02

Vážení spoluobčania,

dostáva sa Vám do rúk prvé číslo občasnika Naše Matiašovce v roku 2013. Ako tomu bolo doposiaľ aj v tomto roku Vás chceme a budeme informovať o všetkom dianí v obci alebo aktivitách, do ktorých bude naša obec zapojená. Na konci roka 2012 nám pracovníci Slovenskej pošty priniesli veľmi radostnú správu o úspešnosti žiadosti obce Matiašovce pre čerpanie finančných zdrojov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie. Jedná sa o schválenie projektu Rekonštrukcie a modernizácie verejného osvetlenia v obci so začiatkom v roku 2013 a ukončením prác v roku 2014. Výška výdavkov je plánovaná na celý projekt moderného a úsporného verejného osvetlenia v sume 239.236,80 EUR. Výška schváleného nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“), ktorý obec obdrží je 227.274,96 EUR. To znamená, že zvyšných 11.961,84 EUR je povinná 5 % spoluúčasť obce. Žiadosť o NFP bola podaná ešte v roku 2010 a zohľadňovala vtedy aktuálny stav, rozmiestnenie, trasovanie a rôzne iné aspekty. Hlavným cieľom projektu je, aby obec bola dokonale osvetlená bez tmavých lokalít pre zvýšenie bezpečnosti na uliciach, ďalej je potrebné získať úsporu elektrickej energie a aby sa zlepšil technický stav terajšieho verejného osvetlenia, ktoré vyžaruje svetelné emisie do ovzdušia.

V rokoch 2011 a 2012 sa podarilo vymeniť vyše 10 drevených stĺpov za železobetónové a odstránilo sa niekoľko nástrešníkovo zo striech rodinných domov za spolupráce s Východoslovenskou energetikou (ďalej len „VSE“). Zároveň sa doložilo niekoľko svietidiel na tmavé, nepriehľadné úseky ulíc Mlynská, Južná, Pod lesom a Hlavná. Takisto sa namontovalo niekoľko plastových rozperiek na vzdušné vedenie, ktoré bránia samovoľnému vypínaniu osvetlenia počas silných vetrov. To však pretrváva opäť, pretože v časti pri zvonici na ul. Hlavná je výrazný previs vedenia nízkeho napätia siete VSE, ktoré sa znovu dotýkajú vedenia verejného osvetlenia a z toho titulu ho často vypínajú. Následne sa nainštalovali astronomické hodiny do obidvoch rozvodní pre verejné osvetlenie, aby čas zapínania a vypínania systému bol totožný so sklonom zemegule, so zimným a letným časom a aj aby zohľadňoval prirodzené stmievanie sa v prírode. Obec Matiašovce má aj platnú zmluvu so spoločnosťou Greenergy s.r.o. zo začiatku roka 2010, ktorá vypracovala žiadosť o NFP. Z tejto zmluvy vyplýva povinnosť obce voči spoločnosti plniť záväzky v sume ďalších 5 % zo schváleného príspevku o NFP (cca 12.000 EUR). Tieto všetky vykonané opatrenia zo strany obce v rokoch 2011 a 2012, ale aj plánovaná rekonštrukcia drôtov (sietí) zo strany VSE v roku 2014, plnenie zmluvy o dielo so spoločnosťou Greenergy s.r.o. a v neposlednom rade aj čoraz viac modernejšie technológie na trhu spôsobujú, že je potrebné navrhovaný projekt verejného osvetlenia prehodnotiť a zefektívniť tak, aby sa splnili hlavné ciele, ale aby sa aj znížili celkové výdavky obce pri realizácii projektu a počas údržby verejného osvetlenia do budúcnosti. Proces výberu dodávateľa bude prebiehať za pomoci odborne spôsobilej osoby zodpovednej za výber zhotoviteľa teda stavebníka. V rámci tohto výberového konania je predpoklad zníženia celkovej sumy za zhotovenie projektu zo sumy, ktorá je schválená v žiadosti. To znamená, že ak zhotoviteľ ponúkne a zároveň zrealizuje verejné osvetlenie podľa položiek schváleného rozpočtu za nižšiu sumu ako je schválená, obec získa navrhované verejné osvetlenie za nižšiu cenu a zároveň sa znížia náklady na povinnú 5 % spoluúčasť pri projekte a aj 5% plnenie voči zmluve so spoločnosťou Greenergy s.r.o.

Verím, že pred samotným začatím uskutočňovania rekonštrukcie verejného osvetlenia, ale aj počas a následne po ukončení stavebných prác, budeme spoločne hľadať riešenia, ktoré prinesú spoločenskú spokojnosť, bezpečnosť na tmavých uliciach obce a úsporu elektrickej energie so znížením všetkých nákladov obce spojených s realizáciou projektu.

Na prvom zasadnutí Obecného zastupiteľstva bol prednesený plán aktivít na rok 2013. Pochopiteľne všetky aktivity, ktoré sa neuskutočnili ešte v roku 2012 sa presúvajú na rok 2013, ale s obmedzením, že všetky aktivity sú podriadené hlavnej a tou je vyššie spomínaná rekonštrukcia osvetle-

SPOLOČENSKÉ OKIENKO

Narodili sa:

Lenka Rušinová

Jubilanti:

70 roční - Kamodyová Emília

Tulušáková Mária

Zibura Anton

75 roční - Ita Galicová

Rozlúčili sme sa:

Štefan Bednár

Angela Galicová

Miloslav Ovšonka

nia. V nadväznosti na verejné osvetlenie je v pláne aj údržba miestneho rozhlasu v celej obci z dôvodu jeho nevyhovujúceho stavu, ďalej sa ráta s predĺžením lávky cez Rieku

a údržbou chodníka okolo rodinného domu p. Bolcaroviča Antona na ul. Pod lesom, ďalej je v pláne rozšírenie chodníka od zastávky na ul. Hlavná až ku miestnej komunikácii na ul. Južná smerom k Materskej škole, ďalej údržba oplotenia cintorínov vrátane úpravy terénu a údržby chodníkov k nim, údržba oplotenia hasičskej zbrojnice a elektrických rozvodov v nich. Popri tom sú v pláne aj aktivity v Základnej a Materskej škole, a to výmena strešných zvodov na Základnej škole a vybudovanie striešky nad schodmi do školskej jedálne pre zvýšenie bezpečnosti žiakov, zamestnancov a dôchodcov. Ak sa zvýšia finančné prostriedky, ako dodatočné aktivity sú v pláne údržba lavičiek a stolov stavby „Rotunda“ a údržba kaplnky za farskou záhradou.

Rok 2013 bude finančne náročný, ale zároveň v prípade priaznivého počasia a žiadnych nepredvídaných situácií, bude znamenať zvýšenie atraktivity obce a jej značný rozvoj.

Záverom Vám chceme zaželať príjemné prežitie Veľkonočných sviatočných dní v kruhu rodiny a blízkych.

Mgr. Marián Štefaňák, starosta obce

OZNAMY

- Na konci roku sa do každej domácnosti dostal stolový kalendár na rok 2013 s fotografiami obce. Touto cestou žiadame občanov, ktorí majú fotografie v zbierke, aby sa zapojili do tvorby tohto kalendára aj na ďalší rok. Fotografie, ktoré budú použité, budú odmenené uverejnením autora v ďalšom kalendári na rok 2014. Ospravedľujeme sa za drobnú technickú chybu, kedy sa tesne pred jeho odovzdaním občanom museli zatrieť dátumy vývozu komunálneho odpadu.

- V mesiaci december 2012 sa zakúpila hasičská športová technika v sume cca 700 €, a to pre športové hasičské účely - športové hadice a športový rozdeľovač, aby tímy hasičov, ktorí reprezentujú našu obec dosiahli čo najlepšie výkony.

- Každý druhý piatok v mesiaci sa bude pokračovať v skúšobnom hlásení sirény o 12.00 h.

- Dňa 26. 01. sa uskutočnila Výročná schôdza DHZ Matiašovce.

- Dňa 27. 01. sa uskutočnila Výročná členská schôdza Mladosť Matiašovce.

- V mesiaci január sa vymenili bočné vchodové dvere a všetky staré drevené okná v budove kultúrneho

domu na ul. Potok, a to aj v prenášaných priestoroch.

- Od 01. 02. sú kancelárie obecného úradu presťahované na prízemie. Zároveň bývalé priestory ponúka obec na prenájom firmám, podnikateľom alebo organizáciám podľa potreby ich využitia.

- Od začiatku februára je možné v priestoroch zasaďacky na poschodí obecného úradu si zašportovať formou stolného tenisu. Na tento účel boli zakúpené dva stoly. Záujemcovia si musia rezervovať termín. Kľúče zapožičiava Tomáš Ovsonka (ul. Pod lesom). Je potrebné, aby s deťmi a mládežou bola minimálne 18 ročná zodpovedná osoba.

- Dňa 02. 02. sa mal uskutočniť 3. Matiašovský ples avšak pre nízku účasť bol zrušený. Veríme, že budúci rok ho úspešne zorganizujeme.

- Dňa 14. 02. sa uskutočnilo miestne jednanie na ulici Pod lesom pri rodinnom dome č. 197 za účelom dohodnutia termínov a prác pri spevnení brehov Rieky z dôvodu ich erózie (zosuv pôdy), ktorá zasahuje až po miestnu komunikáciu. Breh bude upravený v dĺžke 90 m. Náklady sú vyčíslené na 15 000 €. Plánované úpravy sa majú uskutočniť koncom apríla až začiatkom mája.

- Dňa 22. 02. sa uskutočnilo prvé zasadnutie obecného zastupiteľstva v roku 2013. Poslanci sa zaoberali bytovými priestormi na ul. Južnej, projektom verejného osvetlenia, zmenou územného plánu, vykuro-

vaním sály kultúrneho domu, vodovodom na ul. Potok a ďalšími bodmi, ktoré sú uverejnené na webovej stránke obce.

- Od 28. 02. pracuje na aktívnej činnosti v obci 10 osôb, z toho 4 ženy a 6 mužov. Traja pracujú pre ulicu Potok, ostatní pre centrálnu časť obce.

- Počas februára bol kompletne zrekonštruovaný archív, ktorý už niekoľko rokov kapacitne nepostačoval. Upravila sa elektroinštalácia v bývalej premietacej miestnosti. Vybuďovali sa nové regále, čím sa zabezpečila archivácia dokumentov na ďalšie desaťročia.

- V marci pomohla obec pri oprave vodovodu na Farskom úrade.

- Blahoželáme všetkým ženám k ich Dňu žien (08. 03.).

- Blahoželáme pedagógom, ktorí svoj sviatok oslavujú 28. 03.

- Dňa 12. 04. po večernej svätej omši sa v Kultúrnom dome uskutoční verejná schôdza.

- V dňoch 8. - 13. 04. bude prebiehať zbierka šatstva, obuvi, hračiek v KD na ul. Potok a v garážach na ul. Pod lesom v čase od 8.00 h do 16.00 h.

- Prebehla finančná kontrola čerpania prostriedkov vo výške 20 000 € na konci roka 2011 a začiatku roka 2012 na 2. realizačný projekt - hrádzky, odrážky, zasekávacie pásy v obci, ktoré sme získali z Úradu vlády SR. Počas kontroly neboli zistené žiadne nedostatky.

V Kežmarku je otvorená pobočka poisťovne UNION a.s. pre životné a majetkové poistenie v budove Vojenských lesov a majetkov na ul. Baštovej č. 16. Bližšie informácie na telefónnom čísle: 0907 769 293 a na e-mailovej adrese: alena.dlugoschova@union.sk.

Zo života základnej školy

Polrok je úspešne za nami, známky sú uzatvorené. Čakala nás však ďalšia práca, ale i zaujímavé aktivity. Pripomenuli sme si výročie oslobodenia obce v 2. svetovej vojne (26.1.1945), kde žiaci nielen kreslili, ale i písali slohové práce podľa vlastnej fantázie, ako to oslobodenie mohlo prebiehať. Uskutočnil sa zápis do prvého ročníka, kde v septembri privítame 5 nových žiakov – prvákov. Žiaci sa vzorne učili a zmerali si sily v triednom i školskom kole v prednese poézie a prózy. Oddýchli si a zabavili sa pri školskom karnevale, kde sa premenili na rozprávkové postavy a potešili sa zo zaslúžených odmien podľa vlastného výberu. Na besede s Ing. Margarétou Malatinovou (PIENAP) spoznali, ktoré vtáčiky prilietajú ku krmidlám a naučili sa, ako im môžu pomôcť počas zimy. Na druhej „Hodine goralčiny“ si žiaci zopakovali, čo už vedia povedať v nárečí a učili sa porozprávať o ročných obdobiach, častiach

domu a formou maľovania odpovedali na otázky zadané v goralčine v podaní pani Márie Štefaňakovej. V rámci aktivity „Týždeň mozgu 2013“ sa žiaci dozvedeli zaujímavosti o tomto dôležitom orgáne, a taktiež sa naučili, že ho treba stále trénovať, aby dlho správne fungoval. Deti riešili rôzne testy, hlavolamy, tajničky. Štvrtáci si dobre precvičili svoju pamäť i s klientmi DSS v Spišskej Starej Vsi, ktorých pravidelne navštevujeme. Zacvičili si s nimi, určovali správny pracovný postup, formou rozprávky sa dozvedeli o činnosti mozgu a zahráli si pexeso. Bolo to veľmi pekné a prospešné pre obidve strany. Všetkých zúčastnených čakala aj sladká odmena. Naše podakovanie patrí organizátorke stretnutia Mgr. Janke Kuchtovej.

PaedDr. Elena Galovičová, riaditeľka školy

Pred 150 rokmi sa v Matiašovciach narodilo 30 detí

Zaujala ma informácia z novin Naše Matiašovce, podľa ktorej sa v obci Matiašovce v roku 2012 narodili len dve deti. Pohľad do starých cirkevných matrik farnosti Matiašovce však hovorí, že v minulosti to bola obec plná detí. Pri listovaní v rímskokatolíckej matrike pokrstených farnosti Matiašovce (Matrica baptizatorum ecclesiae Mátyasfalvensis) spred 150 rokov zistíme, že v roku 1862 bolo vo farskom kostole sv. Petra a Pavla v Matiašovciach pokrstených 30 detí.

Okrem nich pokrstil vtedajší farár Mathias Giblyák aj deväť detí z filiálky Zálesie (Gybel/Gibel) a dieťa jednej tuláčky (vagabunda) z neďalekej Nedece.

Pre súčasníkov môžu byť zaujímavé aj mená, ktoré sa v tom období vyskytovali v Matiašovciach. Treba si uvedomiť, že všetky zápisy v matrike sa robili v latinčine. Pri zápise priezvisk je zrejmy maďarský pravopis. V roku 1862 boli v matiašovskom farskom kostole pokrstené tieto deti narodené v Matiašovciach: Anna Kuchta, Anna Bolezar, Julianna Kovaltsik, Josephus Cselusak, Agnes Bednar, Adalbertus Gallovits, Adalbertus Steffanyak (Molla super/horný mlyn), Sophia Pizartsik, Agnes Kaczicsa (Zingara/Cigánka), Joannes Rusin, Thecla Csellusak, Antonius Gantsartsik, Anna Regecz, Maria Martantsik, Joannes Kovaltsik, Mária Kominyak, Maria Zsemba, Michael Barnas, Catharina Barnas, Julianna Devera, Michael Szoszka, Catharina Froncz, Elisabeth Makovszky, Josephus Ganczartsik, Barbara Balczarovits, Sebastianus Ovsonka, Maria Mrosz, Andreas Miskovits, Maria Kosztka, Stephanus Gallovits.

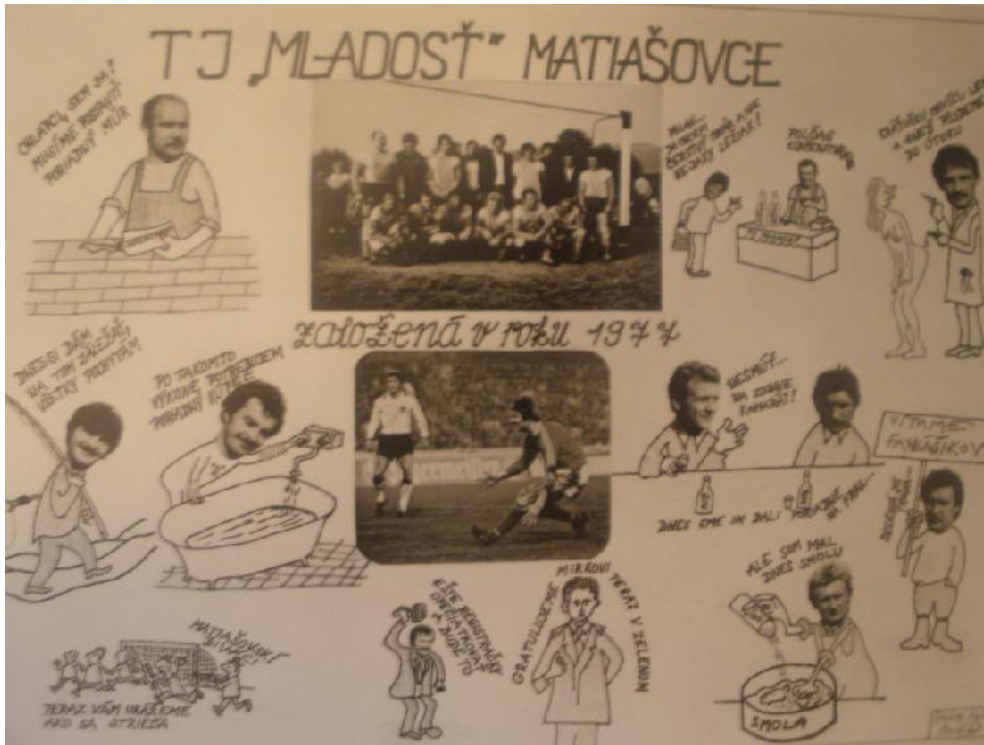
Zaujímavý je aj rok 1832. Necelý rok po odznení veľkej cholerovej epidémii, na následky ktorej v roku 1831 zomrelo v Matiašovciach až 58 ľudí, sa v obci narodilo 34 detí. V Zálesí dokonca až 18 detí.

Vtedajší farár Adalbertus (Vojtech) Kosztka pokrstil v roku 1832 tieto matiašovské deti: Martinus Kubik, Adalbertus Kaczmarczik, Agatha Zales, Agnes Zales, Maria Kosztka, Joannes Zales, Josephus Valentinus Cserneczky, Franciscus Tullynsak, Sophia Zajoncz, Anna Russin, Theresia Bednar, Sophia Zavadszky, Antonius Russin, Antonius Barnass, Anna Lopata, Andreas Valentsak, Antonius Szoszka, Michael Tullyncsak, Sophia Bednar, Josephus Froncz, Catharina Kubik, Maria Zaless, Michael Kržak, Catharina Ovssonka, Franciscus Kaczmarcsik, Antonius Seliga, Paulus Kuna, Catharina Barnass, Elisabeth Ovssonka, Catharina Czarnogurszky, Catharina Kaczmarcsik, Maria Kuchta, Adalbertus Balczar, Agnes Kaczmarcsik.

Ani roky 1832 či 1862 neboli v Matiašovciach rokmi, kedy sa tu narodilo najviac detí. Podľa záznamov z cirkevnej matriky, koncom 19. storočia neboli zriedkavé roky, kedy vo farskom kostole pokrstil miestny kňaz aj viac ako 60 detí.

Rastislav Ovšonka, Poprad

Návraty - spoznáte sa?

Vývoz komunálneho odpadu doteraz prebiehal každú druhú stredu. Do 30. apríla túto službu bude vykonávať firma Technické služby mesta Spišská Belá. Od 1. mája 2013 sa však mení nielen vývozca ale aj deň vývozu odpadu. Túto službu bude zabezpečovať firma Brantner, s.r.o. z Popradu. **VÝVOZY** sa budú realizovať **V SOBOTY**. O farbe vozidiel a harmonograme vývozov bude obec včas informovať.

Doterajší poskytovateľ účtoval za komunálny odpad 2,04 € s DPH za vývoz jednej kovovej zbernej nádoby. Avšak pre rok 2013 bolo avizované navýšenie tejto sumy na 2,40 € s DPH. Obec vyberá poplatok za komunálne odpady na osobu

a deň, čo v prepočte na jedného občana za celý kalendárny rok vychádza približne vo výške 2,5 € za vývoz jednej kovovej zbernej nádoby.

Pri separovanom odpade, ako ste si určite všimli, nastali tiež zmeny. Od 1. januára túto službu zabezpečuje firma Ekospol-recycling, s.r.o. So zmenou poskytovateľa prišli aj sťažnosti na jeho zber. Zber prebehol správne, ale je potrebné si uvedomiť, že ak sme hádzali všetky druhy plastu do vriec pri separovanom zbere doteraz, poskytovateľ nám po každom zbere účtoval doseparáciu, kedy všetky druhy separovaných odpadov museli triediť pracovníci a to v konečnom dôsledku znášala obec na vlastné náklady. Preto žiadame občanov, aby separovali podľa pokynov uvedených na letáčiku, ktorý dostanú na obecnom úrade. Zvyšné odpady môžu občania umiestňovať do kovových zberných nádob.

Prehľad zložiek separovaného odpadu:

SKLO - všetky predmety zo skla farebné aj číre bez obsahu kovových častí (nie sklobetóny).

KOV - všetky kovové predmety, plechovky, tlakové nádoby od šľahačky, konzervy.

PLAST - iba plasty s označením **PET** plastové fľaše od nápojov - minerálnych vôd a plastové fólie farebne aj číre mikroténové sáčky, fólie od chleba, fólie od vôd... **Nemôže obsahovať iné druhy plastov** ako napr. nádoby od čistiacich prostriedkov, hračky, nádoby od tekutých potravín a nápojov, tvrdé plasty a iné, ktorých označenie nie je PET.

PAPIER - noviny, časopisy, kartón, **môže obsahovať TETRAPAK** (mlieko, džús), avšak **NIE** - vrecia od cementu a iné obaly obsahujúce označenie ŽIERAVINA.

VÝVOZ ODPADU – ROK 2013

Mesiac	Separovaný odpad	Komunálny odpad
APRÍL	16.04.	04.04. 17.04.
MÁJ	14.05.	04.05. 18.05.
JÚN	11.06.	01.06. 15.06. 29.06.
JÚL	09.07.	13.07. 27.07.
AUGUST	06.08.	10.08. 24.08.
SEPTEMBER	03.09.	07.09. 21.09.
OKTÓBER	01.10. 29.10.	05.10. 19.10.
NOVEMBER	26.11.	02.11. 16.11. 30.11.
DECEMBER	23.12.	14.12. 28.12.

Nebezpečný odpad: 17. 04., 16. 10.

Veľkoobjemový odpad: 23. 05., 26. 09.